

RODOLJUB.

Glasiło „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

S. števil.

V Ljubljani, dne 17. aprila 1897.

VIII. leto.

Slovanska krščansko-narodna zveza.

Zadnjič smo poročali, kako so naši kranjski klerikalni poslanci napenjali vse moči, da preprečijo jugoslovanski klub. Dobili so bili očitno nalog od vodstva stranke na Kranjskem. Malo je manjkalo, da se njih zlobni namen ni posrečil. Računali so na to, da se jim pridružijo tudi izvenkranjski poslanci. Še le, ko so štajerski in primorski poslanci obsodili tako razdirajoče postopanje, so kranjski klerikalci videli, da bi bili osamljeni v državnem zboru, ako se nekoliko ne udajo. Jediní koroski poslanec Einspieler je odobravai njih politiko, a še ta je dobil iz svoje domovine tako izjavo, da bi ga najbrž bilo minilo veselje, hoditi s kranjskimi klerikalci.

V klub katoliško-ljudske stranke bi bili pač kranjski klerikalci radi vstopili, a bali so se, da jih bode potem ves narod obsojal. Ko bi bil hotel kak drug slovenski poslanec iti za njimi, bi gotovo danes z nemškimi klerikalci sedeli v enem klubu.

Kako burne so bile razprave, je vidno iz tega, da se je celo štajerski poslanec župnik Žičkar, o katerega klerikalnem mišljenju gotovo nikdo ne dvomi, z vso odlo-

nostjo upiral nameram kranjskih klerikalcev. Ko so klerikalci videli, da jim družega ne kaže, kot da vstopijo v kak slovanski klub, so pa gledali na to, da klub bolje poklerikalijo. Najprej so za klub pridobili nekega klerikalnega Čeha z Moravskega, ki ni imel nikamor vstopiti, ker je pri zavednih Moravcih njegova stranka popolnoma pogorela in je on jedini prišel v državni zbor. Nadalje so za klub pridobili šest zmernih Rusinov, to je šest poslancev, ki so voljeni z vladno in metropolitovo pomočjo. Ti Rusini so popolnoma podobni naši klerikalni stranki. Narod zanje ne mara, voljeni so bili s pomočjo vlade in metropolita (nadškofa). To je torej druga škofovska stranka v novem klubu. Ti Rusini bodo vedno velika ovira nezavisnosti kluba, ker so voljeni z vladno pomočjo. Da je moravski klerikalec našel zavetja v tem klubu, gotovo ne bode utrjevalo zaupanja Mladočehov v Slovence. Moravski klerikalci so namreč pri volitvah najhuje ščuvali proti Mladočehom.

Potem so pa klerikalci skušali uriniti v klubov program kolikor je mogoče klerikalnih zahtev, mej drugim

LISTEK.

Pučarjeva družina.

Spisal Sorcov.

I.

(Dalje in konec.)

Služila je dolgo na Suhi pri Steržinarju. Prislužila si je takrat vže nekaj goldinarjev, ker kakšnih posebnih potreb ni poznala.

Takrat je pa služil pri Steržinarju tudi neki Lovrač za hlapca.

Ta je bil jako zapravljiv in je navadno ves svoj zaslužek zapil in zaigral, tako, da je imel kaj slabo obleko. Vedel je pa, da ima Minca vže nekaj denarja prihranjenega. Dolgo časa premišljuje, kako bi mogel Minco obrati za ta denar, toliko je bila vsejedno Minca pa-

metna, da ga mu ni hotela posoditi. Zato si pa izmislí Lovrač zvijačo.

Prišel je hoditi po noči pod Minčino okno, se hlinil in govoril, kakor bi jo hotel vzeti za ženo. Tega je pa bila Minca jako vesela, saj je že zdavnaj hrepenela po možitvi. Neko nedeljo v postu sta bila zvečer po naključju sama v sobi.

„No Minca, kedaj se bova vzela?“ je prišel hinavsko Lovrač.

„I, če bi se prej, rajši bi videla. Tako sem se že naveličala služiti.“

„Veš, kaj, takoj po Veliki noči narediva!“

„Le, Lovriček. Jaz sem tudi že tako mislila.“

„Pa veš, Minca preljuba, obleko mi boš kupila, kaj ne? Saj bom potem tako le jaz delal in skrbel zate. Preselila se bova v Jamnikovo bajto doli na Gostče. Po zimi bom škopo rezal, kjer me bodo najeli, po leti bom pa hodil na dnino.“

tudi versko šolo in politično oblast škofov. Deloma se je posrečilo te klerikalne zahteve zavrniti. Vzlic temu je program precej po klerikalizmu prikrojen. Seveda se je morala narodna stranka s tem zadovoljiti, ker je premajhna, da bi mogla to preprečiti. Videlo se je, da bi klerikalci kranjske narodne poslance radi iz kluba izrinili, kakor so dalmatinska Srba, ki se nikakor nista mogla sprijazniti s klerikalnim programom novega kluba. Narodni poslanci niso hoteli razdirati slovanske sloge in so se udali, kolikor je bilo le mogoče. V načelnitvo novega kluba je izvoljen od Slovencev dr. Šusteršič. To ne vzbuja nobenega zaupanja v nas, če tudi ga je neki priporočal poslanec Šuklje.

Klerikalci so pri tem jako zvito postopali. Ko se je bila koncem minolega zasedanja sprožila misel o osnovi jugoslovanskega kluba, so bili vsi jugoslovanski poslanci izdali neko izjavo, v kateri naglašajo, da je potreba in za narod koristno, da se v varstvo narodnih in gospodarskih koristij, zjedinijo vsi jugoslovanski poslanci v jeden klub, ne da bi se pri tem kaj odrekli svojim načelom. Iz te izjave, katero je tudi podpisal dr. Ivan Šusteršič, je bilo očitno, da se je mislilo na klub, v katerem bodo razne jugoslovanske stranke v vseh vpra-

šanjih, v katerih se iste ne vjemajo, zlasti o vprašanju glede verske šole, imele popolnoma proste roke. Po volitvah so pa klerikalci dano besedo snedli.

Nočemo pa le risati slabih strani novega kluba, temveč omeniti moramo tudi dobre. V njega programu se odločno naglašja narodna enakopravnost. Mi le želimo, da bi klub te najboljše svoje točke nikdar ne prezrl. Zato bodo morali skrbeti kranjski narodni in izvenkranjski slovanski poslanci.

Novi klub šteje 35 članov, to je število, ki pride vsekakor v poštev. Stopil je v zvezo z vsemi klubi na desnici, tudi s poljskim in češkim klubom, in tako pripomogel, da se je osnovala večina iz Slovanov in konservativcev proti vladni volji. Grof Badeni je želel namreč v novi večini nekaj nemških liberalcev, da bi potem imel bolj svobodne roke. Najvažnejši činitelji nove večine so Slovani in to mora imeti dobre posledice, ako se bodo slovanski poslanci vedno spominjali svojega slovanskega rodu. Zato hočemo od novega kluba vse najboljše pričakovati, če tudi bi po našem mnenju bil jugoslovanski klub boljši. Narodni državni poslanci so dosegli, kar je pri sedanjih neugodnih razmerah bilo mogoče.

Politični pregled.

Državni zbor je minoli teden v petek šel na velikončne počitnice. Najznamenitejši dogodki v tem času so, da je bilo ministerstvo dalo svojo ostavko, ker ni moglo sestaviti sebi povoljne večine. Vlada bi bila rada, da bi bili nemški liberalci vstopili v novo večino, a ti niso hoteli, ker je vlada nameravala izdati jezikovno naredbo za Češko in Moravsko. Ko se je iz slovanskih strank in nemških konservativcev sestavila nova večina, je ministerstvo umaknilo svojo ostavko, da si z novo večino ni povsem zadovoljna. Huda je bila razprava o galiških volitvah v zbornici poslancev. Posebno socialisti

so hudo napadali vladno postopanje. Vlado je zagovarjal ministerski predsednik grof Badeni sam. Stvar se je za vlado ugodno iztekla, ker so jo podpirali iz političnih ozirov Mladočehi. — Nič manj huda je pa bila razprava o češki jezikovni naredbi. Zagovarjal jo je grof Badeni, ker je pravosodni minister Gleispach obolev. Pravijo, da mu baš ta jezikovna naredba leži v želodcu, kajti hudo jej je nasprotoval. Celo govori se, da Gleispach odstopi. Slovenci ne bodemo žalovali za njim. Nemci so pretili skoro z vstajo, ako se ta jezikovna naredba ne prekliče. Kar pa seveda ni dosti pomagalo.

„Tako bova naredila, tako.“

„Jaz bom delal, ti boš pa doma počivala in skuhala boš kaj.“

„Ej, to bo življenje. Da, ljubi Lovriček, bom ti kupila obleko, bom. Lepo, črno, suknjeno pri Lukeževi Micki v Loki.“

Tako sta se pogovarjala ti večer; Minci je poskakovalo srce samega veselja. Lovrač je pa odšel v hlev, se potuhnjeno namuznil, pa začel žvižgati neko fantovsko popevko.

Minca je kupila v resnici v Loki lepo, črno obleko za Lovrača, kosmat klobuk in čevlje na „biks“. Hej, to se je postavljaj Lovrač o Velikonočnih praznikih! Minca pa je bila vesela, ko ga je videla tako napravljenega, da se ji je kar samo smejalo. Ljudje pa se ji rogali in jo hudobno spraševali, kdaj bo poroka.

Približal se je sv. Jurij. Tedaj menjavajo hlapci in dekleta svoje službe. Tudi Lovrač jo je kar najedenkrat

popihal od Steržinarja. Vzel je obleko, katero mu je Minca napravila, pozabil vse obljube pa izginil. Jokala je Minca in plakala, pa vse ni nič pomagalo. Smilit se ji je denar, katerega je tako po nepotrebnem strani vrgla. Hudo ji je pa tudi bilo, ker so se vse njene nade o možitvi najedenkrat spremenile v nič. Nekaj časa je še žalovala in se tudi zjokala, kadar ji je to ravno na misel prišlo, naposled je pa pozabila. Ko se je pa postarala, je zapustila službo pa prišla k sestri in bratu.

Maklavž pa, brat zgoraj opisanih, je bil še večji revež od sester. Bil je že od rojstva na pol mutast. Govoriti ni mogel; vpil je pač, toda le maloktero besedo je mogel izgovoriti. Postave je bil majhne in sključene. Noge je imel skrivljene, pri kolenih skupaj nagnjene, da se mu je pri hoji jedna hlačnica kresala ob drugo. Stopal ni na celo stopalo, ampak samo na prste in se cincajoč počasi pomikal dalje. Oblečen je bil v slabo, vso zakrpučano obleko, katero mu je kdo podaril. Pučarca mu

Jezikovna naredba za Češko. Vlada je izdala neko jezikovno naredbo, po kateri bodeta na Češkem pri vseh uradih češčina in nemščina enakopravni in to tudi v notranjem poslovanju. Kdor bode hotel dobiti na Češkem državno službo, bode moral dokazati znanje obeh deželnih jezikov. Slovenski poslanci so v državnem zboru vprašali vlado, če hoče tudi za slovensko deželo izdati podobno naredbo.

Dr. Lueger je bil dne 8. t. m. voljen v petič županom dunajskim. Dosedanji župan Strobach se je odpovedal. Strobach je bil županstvo prevzel že s pogojem, da se umakne, ko se razmere tako premene, da je upanje, da bi dr. Lueger bil potrjen za dunajskega župana. Največji nasprotniki Luegerjevi so bili židovski liberalci. Ker je ta stranka pri volitvah mnogo zgubila, se grof Badeni nanjo ni toliko oziral in je dr. Luegerja že predložil cesarju v potrjenje, ker je očitno velika večina dunajskega prebivalstva zanj.

Nemiri v Hodorovu. V Hodorovu so železniški delavci napali žide, ki so jih grozno sleparili in odirali. Mnogo je ranjenih. Žandarji in vojaki so naredili red. Mnogi židje so iz strahu pred delavci pobegnili iz mesta.

Vzgleden državni poslanec. Pri državnozbornih volitvah iz V. kurije izvoljen je bil na Dunaji mej drugim tudi kandidat krščansko-socialne stranke, neki Mittermayer, proti socialno-demokratskemu kandidatu Schuhmejerju. Socialni demokratje so že pred volitvami dolžili Mittermayerja nečastnih dejanj, ali krščansko-socialne stranke ni to nič motilo, vzdržala je kandidaturo Mittermayerja in z njim tudi zmagala. Po volitvah, ko se je izkazalo, da ima Mittermayer več tatvin na vesti, ga seveda ni hotela vzprejeti v svoj klub. Mittermayer je tožil svojega nasprotnika radi žaljenja časti. Obravnava se je vršila in izkazalo se je, da je Mittermayer nekemu natakarskemu vajencu ukradel iz žepa loterijski listek, na kateri je bil fant nekaj zadel, ter mu vtaknil v žep ponarejen listek, a izkazalo se je tudi, da je ne-

kemu tovarišu, pri katerem je prenočil, ukradel 9 gld. iz listnice, kateri je bil dotičnik spravljen pod vzglavje. Dokazalo se je to z lastnoročnimi pismi Mittermayerjevimi, katerih pristnost je bil Mittermayer sam priznal. Sodnik je na to naznanil, da odstopi vse spise deželnemu sodišču, ker se gre za hudodelstvo tatvine, katero je storil drž. posl. Mittermayer. Pred sodiščem je čakalo na stotine krščanskih socialstov, kateri so Mittermayerja pozdravili z burnimi „Hoch“-klici in gospoda državnega poslanca v triumfu spremili v bližnjo krčmo. Čudna stranka, ti krščanski socialisti.

Dunajski krščanski socialisti. Ta na Slovenskem toli obožavana stranka ima v dunajskem občinskem svetu večino in je v svoji krščanski pravičnosti dovolila Slovencem najsovražnejšemu društvu, „Südmarki“, iz občinskih sredstev za letos 500 gld. podpore.

Italijani imajo letos v državnem zboru svoj klub. Nemške klerikalne liste grozno jezi, da so v ta klub vstopili tudi klerikalni Italijani in s tem pokazali, da jim je narodnost več kakor klerikalizem. Klerikalni „Vaterland“ piše, da bi bili vendar morali konservativni Italijani pomisliti, da italijanska napredna stranka odobrava, da je Italija papežu vzela Rim. — Tudi Rumuni so si osnovali svoj klub v novi zbornici poslancev. Nikakor jih ni bila volja, obesiti se katoliško-ljudski stranki. Tako bode v novi zbornici več narodnih klubov, nego jih je bilo v prejšnji, kar najbolje dokazuje, da narodna ideja še ni izgubila svoje moči.

Panamske sleparije. Pred več leti so bili Francozi poskusili prekopati neko ožino v Ameriki, da bi mogle voziti ladje iz jednega morja v drugo, da bi ne bilo treba blaga prekladati. Računali so, da bi tak prekop stal kacic 400 milijonov frankov. Podjetje se je ponesrečilo in ljudje so mnogo izgubili. Inženjerji so se bili zmotili v računih in velike goljufije so se zgodile. Ko je podjetje bilo na kantu, je zbornica bila dotični družbi dovolila najeti veliko posojilo. Da se je v zbornici dobila večina, so bili več poslancev podkupili. Sedaj je pa neki

je bila gospodinja; ta ga je čedila, in njej je moral izročiti, kar je priberal, bodisi denar, bodisi kaj drugega.

Otroci, ti nagajivci so imeli posebno piko nanj. Če se je le kje prikazal, takoj jih je bilo vse polno okoli njega. Pa so ga pričeli dražiti in za obleko cukati, tako, da bi bil mnogokrat rad položil svoje ude zemlji v naročje. Maklavž pa se je drl na vse pretege, jih zmerjal z nerazumljivimi besedami, ali kdo se je zmenil zanj! To je trajalo dolgo, dokler ni prišel kak odrasčen človek in oprostil Maklavža nadležnežev.

Kadar je pa po zimi prikoracal sem od bajte, je že stal za kakšnim voglom Meručov Joža s kepo v roki. In ko je Maklavž odšel mimo njega, pa mu je zabrusil kepo tje v hrbet, potem se pa zopet previdno umaknil za vogel. Maklavž se je ozrl v ono stran, od koder je čutil, da je priromala kepa, ker pa ni nič videl, je zopet stopical dalje. Ko je pa to Joža začutil, mu je zopet

poslal kepo tje v hrbet. Maklavž se je zopet ozrl na ono stran, zraven pa tudi zaupil na ves glas; ko pa je videl, da nagajivca ni nikjer videti, jo je zopet brisal dalje. Joža pa se je zopet pokazal izza vogla, in zopet je dobil Maklavž kepo kam med noge. Zdaj se pa ni hotel več nazaj ozirati, ampak je hitel, da pride prej iz tako nevarnega kraja.

Včasih je pa zašel Maklavž tudi v kakšno gostilno, zlasti k Starmanu v Soro je imel navado hoditi. No, v gostilni med veselimi ljudmi je bil pa tudi Maklavž vesel. Sam res ni dal za pijačo, pa saj so mu drugi radi dali za potrebo. V zahvalo za pijačo pa se je postavil „abtaht“, pozdravil po vojaški, (ne vem, kje se je tega naučil) snel klobuk raz glavo, ga pretaknil med nogami, pa se je pokril z njim. Takšen je bil Maklavž, vreden ud slavne Pučarjeve družine.

Arton, ki je tedaj poslance podkupoval, nekatere izdal. Tri poslance in jednega senatorja so zatorej zaprli.

Verske prisega v Nemčiji. V Nemčiji se prisega vrši brez vsacega verskega znaka. Na mizi ni križa in luči ne prižgo. Vse to pa z ozirom na žide. Nedavno je pa državni zbor sklenil, da se tudi v Nemčiji vpelje verska prisega, kajti sedanja prisega, pri kateri se preti le s svetnimi kaznimi, ne zadošča za dobro pravosodje.

Cesar Viljem in knez Bismarck. Nemški cesar Viljem še vedno mrzi starega Bismarcka. To se je pokazalo zopet te dni. Minoli mesec so praznovali v Nemčiji stoletnico rojstva cesarja Viljema I. Pri dvorni slavnosti v Berlinu so se proslavljale zasluge Viljemove za izjedinjenje Nemčije, Bismarcka se pa nikdo ni spomnil, da si ima on poleg nekaterih generalov največ zaslug za zjedinjenje Nemčije. Da ni bilo Bismarcka, bi tudi še sedanji nemški cesar bil samo pruski kralj. Dne 1. aprila je bil Bismarckov god. Po navadi je Bismarcku cesar k godu čestital, a letos je pa tudi to čestitanje opustil.

Turčija in Grška. Mej Turčijo in Grško se še ni napovedala vojna, a vendar so že bili boji na meji. Grški prostovoljci so napadli minoli teden, v petek, turške čete, jim vzeli nekatere važne postojanke in prelaze. V bojih je bilo več mrtvih. Turki Grkov niso mogli nazaj zavrniti. Na Kreti trajajo še nadalje boji mej kristijani in Turki. Evropske čete imajo zasedena nekatera mesta, a ne morejo niti toliko preprečiti, da bi po okolici kristijani ne pobijali Turkov. Zato so v mestih Turki veliki reveži. Manjka jim živeža, zdrave pitne vode, a ne upajo se iz mest, ker bi jih sicer napali grški vstaši. Evropske ladije so sicer obkolile Kreto, a to dosti ne pomaga.

Sedaj se vevlasti tudi za Kreto toliko ne brigajo, temveč gledajo, da omeje vojno, ki se začne mej Turki in Grki. Bati se je namreč, da Bolgari in Srbi posežejo vmes. To hočejo vevlasti preprečiti. Ker so vevlasti Grški in Turčiji zapretile, da bodo že skrbale, da tista država ne bode imela nobenega dobička, ko bi vojno začela, nobena drugi vojne napovedati noče. Turčija noče grške meje prestopiti, ker jo niso napadli grški redni vojaki, temveč le prostovoljci.

Moritve kristijanov v azijski Turčiji. Francoski konzul Meyrier je poročal svoji vladi o velicih moritvah kristijanov v azijski Turčiji in da je bilo samo v Diarbekiru umorjenih 2191 kristijanov. V okolici istega mesta je bilo uničenih 119 vasij in ubitih do 30.000 ljudi. Deklet je ugrabljenih neštevilno. Francoski konzul je jedva rešil samostan kapucincev, za kar se je zahvalil kardinal Rampolla imenom papeža. Krive vseh teh zlo- dejstev so turške oblasti, ki so Turke deloma same šču- vale, deloma pa molčale k vsem ropom. Konzul iz Aleppa poroča o moritvah v Orsovi. Po njegovih podatkih je bežalo 300 armenskih kristijanov pred Turki v cerkev, surovi razbojniki pa so razbili s sekirami cerkvena vrata, polili begune s petrolejem ter cerkev s kristijani vred zažgali. In vendar je imel knez Bismarck toliko srca, da je svetoval, naj se Evropa ne vtika v turške razmere!

Mehika, ki se nedavno ni mogla šteti mej države z urejenim denarnim gospodarstvom, se je zadnja leta jako opomogla. Dohodki naraščajo od leta do leta in ne vsled natezovanja davčnega vijaka. Finančni položaj je že toli ugoden, da vlada misli odpraviti davek na plače in nekatere druge manjše davščine. Srečni Američani!

Slovenske in slovanske vesti.

(Velika noč.) Približali so se najlepši prazniki v letu, prazniki vstajenja. Vse se veseli teh praznikov. Priroda se je prebudila iz spanja; izginila je zima in približala se je vesela pomlad. Slovenci smo nedavno bili komaj poznani, kajti šteli so naš narod že mej tiste, ki izginejo iz zemeljskega površja. Toda prišel je tudi za nas čas vstajenja. Ne le na Kranjskem, temveč tudi v drugih kronovinah praznuje naš narod vstajenja dan. Na Koroškem, kjer so Slovence šteli že za mrtve, zmagali so isti pri zadnjih volitvah. To je gotovo jeden najveselejših dogodkov. Na Primorskem pri volitvah nismo bili tako srečni, a baš ta neuspeh je primorske Slovence vspodbudil, da se mislijo postaviti bolje na svoje noge. Dela se na to, da se uresniči geslo: „Svoji k svojim!“ Tako se bodo tudi Italijani kmalu prepričali, da gre Slovan na dan. Velikonočni prazniki so za nas prazniki narodnega vstajenja in probujenja, zato se jih Slovenci jako veselimo. — Svojim cenjenim čitateljem, sodelavcem in prijateljem voščimo vesele velikonočne praznike.

(Pisanki) Naši državni poslanci so se vrnili z Dunaja, in povprašuje se, kaj so pač prinesli Slovincem za pisanke. Gotovih pridobitev v tem kratkem času niso

mogli pridobiti, ker je državni zbor jedva pričel svoje delovanje. Nekaj veselega so nam pa le prinesli, ž njih pomočjo se je posrečilo osnovati večino brez liberalnih in narodnih Nemcev, v kateri so jedro Slovani. Od te večine pričakujemo, da se bode ozirala na naše želje, in potem nam drugo leto prinesó naši poslanci z Dunaja že lepše pisanke.

(Nadvojvoda Ludovik Viktor) je 6. t. m. bil obiskal Ljubljano in ogledal tukajšnje priprave Rudečega križa. Iz Ljubljane se je nadvojvoda odpeljal v Gorico.

(Občinske volitve v Ljubljani.) Dnó 26., 28. in 30. t. m. vršile se bodo občinske volitve v Ljubljani. Klerikalci in njih somišljeniki se jako prizadevajo, da spravijo nekaj svojcev v mestni zbor. Posebno se seveda laskajo obrtnikom. Če bi v mestnem zboru dobili večino, bi skrbeli le za svoje klerikalne namene, zlasti za to, da mesto leto za letom z velikimi svotami podpira bodočo jezuitsko gimnazijo. Kakšni prijatelji obrtnikov so klerikalci, kažejo pač mnogi zavodi, katere so osnovali, da so le obrtnike pripravili ob zaslužek. Vse volilce narodne stranke opozarjamo, da pridejo polnoštevilno na volišče in s tem pokažejo, da Ljubljana noče biti klerikalna.

(**Triodstotna posojila.**) Slovenski poslanci so v državnem zboru zahtevali, naj se dovoli, da se triodstotna posojila na Kranjskem vknjižijo pred brezobrestnimi posojili. Drugače dežela za triodstotna posojila jamčiti ne more, kar se od nje zahteva, ker so mnoge hiše že preobložene.

(† **Josip Samotorčan-Gradačan.**) Dne 5. aprila je umrl v ljubljanski hiralnici pravnik Josip Samotorčan v 34. letu svoje starosti, ki se je po svojem rodnem kraju Polhov Gradec imenoval Gradačan in je bil prejšnja leta znan in dober pisatelj mladinskih spisov. Mnogo njegovih povestic je priobčil Tomšičev „Vrtec“, nekaj jih je pa pisatelj tudi sam dal na svetlo v posebni knjigi, ki je izšla leta 1884. pri Blazniku v Ljubljani pod naslovom „Mlada leta“. Nekateri spisi Samotorčana imajo stalno vrednost in so tiskani tudi po šolskih berilih. Mlademu nadpolnemu možu se je pamet zmešala, da je moral pretrgati svoje vseučiliške nauke in poslej je ta ubožec več let prebil v blaznici v ljubljanski hiralnici. „Zadnja ljub'ca — bela smrt“ ga je zdaj rešila nadaljnega trpljenja. V miru počivaj!

(**Le po vrsti!**) Dne 12. aprila je bil pri „Katoliškem Domu“ na Turjaškem trgu uzidan vogelni kamen. V kamen sta bila dejana najznamenitejša literarna proizvoda letošnjega in lanskega leta, mala pratika in duhovenski imenik ljubljanske škofije, in sicer z napisom: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha se je začela zidati ta hiša, „Katoliški dom“ imenovana, ko so bili sv. Oče Leo XIII. papež katoliške cerkve, dr. Jakob Missia knezoškof ljubljanski, cesar Franc Jožef vladar avstrijski in kanonik Ivan Sušnik predsednik katoliške družbe“. To je prava razvrstitev. Prvi je papež, drugi škof in potem še le pride — cesar!

(**Nova pošta.**) Dne 16. malega travna t. l. odprl se je v Šent Joštu, okraju ljubljanskem, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom na Vrhniki po pošt-nem selu jedenkrat na dan.

(**Obdinske volitve v Poljanah nad Škofjo Loko.**) Klerikalna stranka se je sicer letos na vso moč trudila za zmago, a vse je bilo zaman. Izvoljeni so bili v vseh treh razredih moške, katere je kandidovala narodna stranka.

(**Bohinjska železnica.**) Dne 9. aprila se je vršilo pri železniškem ministerstvu posvetovanje zastopnikov raznih ministerstev glede gradnje železnice čez Ture in skozi Bohinj. Predloženi zakonski načrt se vsled nasvetovanih in vzprejetih dostavkov nekoliko premeni. Z ozirom na nujna dela se ta načrt za sedaj še ne predloži državnemu zboru. Gradbeni stroški so proračunjeni na 60 milijonov goldinarjev, vendar ne dvomi nihče, da ta svota ne bo zadostovala.

(**Lep vzgled krotkosti.**) Marsikak korak je že napravil beneficijant na Vrhpolji pri Moravčah, da so se njegove ovčice, dasi so sila potrpežljive, izpregledovale in povpraševale: „Ali se to spodobi duhovnemu gospodu?“ Jedno tako je tudi zagodel sredpostno nedeljo popoldne. Prišel je na leco in baš začel razlagati krščanski nauk,

ko je zapazil, da sta dve ženici malo mej seboj pošepetali. Prenehal je govoriti, udaril z vso močjo ob leco in zavpil: „Pa ve govorite, salamenske babe!“ Na to je zapustil leco, zaloputnil vrata za sabo in šel pred oltar. Odtod je še jedenkrat ozmerjal nedolžne poslušalce, naznanil jim, da ne bo bral litanij in ne dal blagoslova, in jo pobral iz cerkve. Ljudje so polagoma zapuščali cerkev in čudeč se nad tako nespodobnim ravnanjem svojega pastirja, razšli se domov — brez službe božje. Tako ravnanje je naravnost nespodobno, da, pohujšljivo in mora vzbujati celo mej pohlevnim in skrajno potrpežljivim gorskim ljudstvom opravičeno nevoljo. Potem pa taki duhovniki tožijo, da jih kmet ne spoštuje. Kako bi jih tudi!

(**Celovski mestni zastop proti jezikovni naredbi.**) Nemški Celovčanje se bojé, da se tudi za Koroško izda kaka jezikovna naredba. Zato je pa celovski mestni zastop se oglasil že proti jezikovni naredbi za Češko, da vlada za časa izve njegovo mnenje. Sklenil je resolucijo, v kateri jezikovna naredba obsoja kot proti-ustavno, ki ima namen poslovaniti Avstrijo in odriniti nemški svetovni jezik. Obsojajo se nemški klerikalni poslanci in listi, ki se bratijo s Čehi in hvalijo tisti poslanci, ki so se v državnem zboru z vso odločnostjo jezikovni naredbi uprli. Pri dotični seji so bili vsi mestni odborniki in so vsi razen kanonika Bitnerja in barona Mansdorfa glasovali za omenjeno resolucijo.

(**Koroški deželni predsednik Schmidt pl. Zabierow**) pojde baje v pokoj. Slovencem je bil vedno nasproten. Želimo le, da bi njegov naslednik bil pravičnejši. Govori se, da pride na njegovo mesto dvorni svetnik grof Giovanelli.

(**Važen ukaz.**) Govori se, da misli pravosodni minister grof Gleispach izdati ukaz, da morajo pri dežel-nem sodišču v Celovcu biti slovenščine zmožni jeden predsednikov, 4 deželnega sodišča svetniki, 3 pristavi in 7 avskultantov, pri okrajnih sodiščih pa 10 sodnikov in 13 pristavov. Verjetno se nam to ne zdi od Gleispacha.

(**Umrl**) je v nedeljo, dne 11. t. m., ob polu 5. uri popoldne, velezaslužni in obče spoštovani g. nadučitelj Jakob Lepan v Celji. — Istotam je umrl tudi dr. F. Krušič. Pokojnik je bil čislan kot izboren zdravnik in vzoren rodoljub plemenitega, neupoglivega značaja. Bodi vrlema pokojnikoma časten spomin!

(**Nedostajanje učiteljev na Spodnjem Štajerskem.**) Učitelji na Spodnjem Štajerskem so primeroma dosti bolje plačani nego njih tovariši na Kranjskem ali Primorskem, a vendar primanjkuje tudi tam učiteljev. Navadno velja pravo, da mora jeden učitelj poučevati k večjemu 80 otrok, a na Spodnjem Štajerskem je mnogo šol, kjer pride na jednega učitelja več kot 80 šolarjev, vseh šol, kjer bi bil potreben vsaj še jeden učitelj, je na Spodnjem Štajerskem 104. To je gotovo jako velika številka za tako napredno kronovino, kakor je Štajerska. Značilno je, da so le na Spodnjem Štajerskem razmere tako slabe — v primeri s Kranjsko, Goriško in Istro so seveda še prav dobre — dočim so na Gorenjem in Srednjem Štajerskem znatno boljše.

(**Spomenik pruskim vojakom pri Brežicah**) Na grofa Attemsa svetu poleg Brežic našli so delavci pri kopanju dvoje človeških okostij. Najbrže so to kosti pruskih vojakov, kateri so za časa sedemletne vojne prezimili blizu Brežic in katerih je takrat mnogo pomrlo. Kakor poročajo listi, nameravajo breški Nemci in nemškutarji tem vojakom postaviti spomenik, in breški župan je pri nemškemu veleposlaništvu na Dunaju že prosil podpore. Veleposlaništvo je podporo obljubilo in treba je samo še dovoljenja avstrijske vlade, da se ta spomenik postavi. Ako hočejo breški Nemci pruskim vojakom postaviti nagrobni spominek s primernim, nikogar izzivajočim napisom, je to lepo in bi vlada storila prav, da jim da zahtevano dovoljenje; nikakor pa ne sme dovoliti, da bi se napravil, kar nameravajo storiti breški Nemci, spomenik, kateri bi pričal, da so v Brežicah jedini z brati v Nemčiji.

(**Novi zapovednik 3. voja**) Listi javljajo, da je sedanji zapovednik 3. voja fcm. baron Reinländer imenovan vojnim nadzornikom in da pride na njegovo mesto podmaršal Succowaty, doslej divizionar v Brnu, kjer je imel s Čehi ostre prepire, kjer se jim je kazal skrajno nasprotnega, prepovedal je bil častnikom in vojakom pohajati v češko čitalnico.

(**Rešitelj nemštva**) V sedanji veliki zadregi se je v „Tagespošti“ oglasil znani Egon pl. Pistor z nasvetom, kako bi se dalo rešiti nemštvo v Avstriji. Ta duhoviti mož toži, da avstrijski Nemci nimajo dobrih državnikov, kajti drugače bi ne bili nikdar odstopili od Schmerlingovega volilnega reda, ki je imel namen, ohraniti nemštvu večino v Avstriji. S tem je naravnost priznal šentilski državnik, da so avstrijski Nemci gospodovali v Avstriji ne vsled svoje višje omike, temveč vsled umetnega volilnega reda. Potem pa Pistor priporoča, naj se Nemci zbližajo z Italijani in Rusini, pa dobé zopet večino v državnem zboru. Pistor namreč ne vé, da so Nemci in Italijani že dosedaj hodili roko ob roki proti Slovanom. O Rusinih ne verujemo, da bi dolgo hoteli podpirati Nemce, če poslednji ne popusté svojih ponemčevalnih nakan.

(**Tržaški namestnik vitez Rinaldini**) Misli se, da so Rinaldiniju dnevi na Primorskem šteti. Posebno dogodki pri zadnjih volitvah in po volitvah so neki začeli oči odpirati vladnim krogom na Dunaju.

(**Nabergoj in Italijani**) Italijani prete po listih, da bodo s silo zabranili Nabergoju vstop v mestni zbor, ko bi višja oblastva odločila, da ima pravico priti v mestni zbor, ker je njegova volitev veljavna. Najlepše je pa, da vlada mirno gleda tako pretenje Italijanov.

(**Kdo je zmagal pri volitvah v Trstu?**) To je vidno iz listov, ki izhajajo v Italiji. Vsi ti listi proslavljajo to za zmago ideje iredentizma. Neki milanski list je prinesel podobe štirih tržaških poslancev in načelnika volilnega odbora Venaziana. Te volitve se temu listu zde važnejše, nego volitve za italijansko zbornico. Bode li taka pisava italijanskih glasil že avstrijskim državnikom odprla oči, da bi spoznali, na koga deluje Rinaldinijeva politika na Primorskem.

(**Lep poslanec**) je Hortis, zastopnik pete kurije v Trstu. Pri njem je bilo več delavcev in ga prosilo, da bi se potegoval za njih koristi v državnem zboru. On je pa jim odgovoril, da ga je magistrat prisilil, da je kandidoval. On bode deloval, kakor bode magistrat od njega zahteval. Želje delavcev niso njemu nič mari?

(**Omejitev delokroga tržaškega županstva**.) Tržaško namestništvo je razširilo delokrog tržaškega policijskega ravnateljstva na vso okolico. V posamičnih okrajih spodnje okolice se ustanove policijski uradi, v zgornji okolici bodo pa opravljali varnostno službo orožniki, zavisni od policijskega ravnateljstva. Lahki s to naredbo seveda niso zadovoljni. Z ozirom na to, da je namestništvo nedavno tega mestnemu županstvu vzelo nadzorstvo nad društvi v okolici, sodijo Lahki po tej novi odredbi, da namerava vlada ugoditi slovenski zahtevi in za okolico ustanoviti posebno okrajno glavarstvo. Morda ta slutnja ni neopravičena. Dosedaj je mesto opravljalo policijsko službo v okolici. Kako, pač ni treba praviti.

(**Tržaški župan — potrjen**.) Cesar je že potrdil izvolitev dra. Karola Dompierija županom tržaškim.

(**Javna varnost v Gorici**.) Policija v Gorici je sicer državna, a vzlic temu Slovenci niso varni svojega življenja niti pri belem dnevu. Laška predrznost je nezaslišana. Otroci, kateri obiskujejo „Slogine“ zavode, nimajo nikdar miru. Lahki jih napadajo, kjer jih dobé. Stariši so se obračali s pritožbami na redarstvo, ali — brez vspeha. Slovenske dame se skoro že ne upajo na ulice, ker jih Lahki zasramujejo, kjer jih dobé. Minuli teden so Lahki v neki gostilni napadli nekega slovenskega hlapca ter mu iz narodnega sovraštva razbili glavo, dne 6. t. m. pa je trgovec Kasteliz v družbi s svojima bratoma pretepel pri njem službujočega hlapca, ker je Slovenec, tako, da je siromak obležal brez zavesti.

(**Goriške ječe**) se v zadnjem času kar tlačijo s slovenskimi jetniki. „Soča“ poroča: „V ječah pri sv. Antonu, v kojih je komaj prostora za 60 do 70 jetnikov, jih je sedaj natlačeno čez 130. Če uvažujemo, kako so ti prostori, kar se snažnosti, luči in drugih zdravstvenih zahtev tiče, moramo kar strmeti, da se tako postopa v našem stoletju človekoljubja in napredka s človeštvom in zlasti z učečo se in nepokvarjeno mladino. V tej družbi stočejo že 8 dnij trije mladeniči (dva osmošolca in 19letni učitelj), ki so bili zares nada ne le svojih starišev, ampak tudi naroda. Ne smemo danes preresetavati vprašanja, ali in koliko je opravičeno, da so sploh prišli v kako preiskavo in da se je odredil proti njim preiskovalni zapor. Njihov zagovornik je že postavnim potom vložil proti temu ugovor in gotovo vse poskusil, da bi jim izposloval prostost. Ali zaman. Tudi ponujanje varščine 10.000 gld. ni imelo nikakega uspeha. Kakor čujemo, obrnil se je odvetnik dr. Stanič naravnost do pravosodnega ministerstva brzojavnim potom.

(**Laški izgredi v Kopru**.) Neznosne so razmere, v katerih žive slovanski dijaki v Kopru. Poleg tega, da je mesto Koper skrajno neprimerno radi nezdrave lege svoje, odlikuje se to lahonsko gnezdo po divjem prebi-

valstvu svojem, ki ob vsaki priliki napada in zasramuje dijake slovanske narodnosti. Redoma se vrsté napadi na uboge mladeniče, nikdar niso varni življenja svojega! Slednji čas pa so ti napadi dosegli svoj vrhunec. O času volitev so napadli posamezne dijake in jih mnogo ranili do krvi, a 7. t. m. se je zgodil škandal. Ta dan ob 4. uri popoldne so prišli gojenci iz učiteljsišča. Tikom pred zavodom jih je napadla druhal. Pričela jih je obdelovati s pestmi. Štiri dijake so hudo poškodovali. Bilo je kakih 30 razgrajalcev, kateri so bili očitvidno podkupljeni, in tudi italijanski gojenci zavoda so se čudno vedli. Značilno je to, da ni bil nobeden italijanski gojenec napaden in po napadu šli so gojenci italijanske narodnosti z istimi razgrajalci, ki so prej napadli slovenske njih sošolce. Orožniki so zaprli par razgrajalcev. Istega večera so nadlegovali in napadli Koperčani slovenske gojence v dveh stanovanjih. Tolkli so po vratih jednega stanovanja in pobili vsa okna. Mestna straža je prišla, ko je bilo vse že razbito, po stari navadi. Na drugem stanovanju so morali ob 9. uri zvečer ustaviti veterнице, če ne bi jim bili pobili okna. Ti napadi so se ponovili. Drugi dan je bilo še huje. Popoldne je prišla druhal pred stanovanje dijakov, kateri radi izgrediv niso mogli v šolo, ter jih zasramovala z ostudnimi psovki in jim zagrozila, da jih napade pred učiteljsiščem, ako se prikažejo v šolo. Zvečer napadli so Lahi zopet stanovanja dijakov. Po oknih je letelo kamenje in bati se je bilo, da vlomijo vrata. Ti izgrediv so se tako dolgo ponavljali, da so morali slovanski dijaki neko noč peš pobegniti v Trst. Po morji se pa niso upali, ker so jim Italijani pretili, da jih pomečejo v morje.

(Pobijanje Slovanov na Primorskem.) Pri gonji na slovenske in hrvatske učiteljsiščnike v Kopru minoli teden, je najeta laška druhal nekega moža iz okolice

blizu hiše Boleggio do krvi stopla, posestnika Martina Ulčnika je s kamenjem močno ranila, ponoči pa je v kavarni „Minerva“ sinu gostilničarja „Pri Furlanki“ prerezala vrat z nožem tako, da je malo upanja, da okreva v bolnico prenešeni ranjenec. Martinu Ulčniku so Lahi prizadeli na glavi pet hudih ran. Očitvidci zatrjujejo, da je jeden koprskih redarjev bil prisoten, ko so Lahi napadli Ulčnika, da se pa za to ni zmenil, in napadalce šele pregnal, ko je bil Ulčnik že ves krvav. Slovanskega dijaka ni zdaj nobenega več v Kopru. In slavna vlada? O njej se ne čuje čisto nič!

(Hrvatska trobojnica.) katero so izobesili Hrvatje na čitalnici v Pulji povodom sijajne zmage dra. Laginje, je bila povod velikim izgrediv. Ko so zapuščali Hrvatje okoli 11. ure po noči čitalnico, napadli so jih Italijani z rjovečim kričanjem in psovanjem ter jih ometavali s kamenjem. Hrvatje so se branili z orožjem. Dva Italijana sta bila ranjena in osem Hrvatov zaprtih.

(Prvi električar sveta) je Slovan, Hrvat Nikolaj Tesla. Rojen je bil v Smiljanu v Lici, pohajal je ljudske šole v Gospiću in gimnazijo v Karlovcu. Obiskoval je politehniko v Gradcu, a odšel v Pariz, kjer se je posvetil inženerstvu. Iz Pariza je šel v Ameriko ter stopil v laboratorij slavnega Tom. Edisona. Postavši samostojen, iznenadil je kmalu ves svet s svojimi izumi, dokler ni celo daleč presegel svojega učitelja, Edisona. Njegova dela so povzdignila vso električno znanost. Samo Tesla je mogel porabiti ogromni Niagarski slap in uživa zato v vsej Ameriki, katere listi ga navdušeno proslavljajo, slavo največjega električarja na svetu. Slovani, ki so podali v svetski kulturi že velemnogo najslavnejših mož, se morejo zopet ponašati z duševnim velikanom, kakoršnega nimajo niti nedosežni — Nemci.

Razne vesti.

(„Kje so naše ptičice?“) Tako bi lahko — prosto po Orožnu — vpraševali Ljubljancje, kajti prišla je pomlad, a kakor zadnja leta, tako tudi letos skoro nikjer ni slišati ptičjega petja. Kaj je bilo svoj čas ptičev, koliko slavcev, a kako je sedaj! Še vrabcev ni več, kdor pa hoče slišati slavca, mora iti na Črnuče ali kam drugam, primerno daleč od mesta. Postovke in kavke, katerih je v Ljubljani vse polno, so pregnale ptiče, in prav zadnji čas je, da se kaj ukrene proti tem krutim sovražnikom drobnih pevcev. Najhujše in najizdatneje bi še pomagalo, ako bi se izdalo dovoljenje, da je smeti zgodaj jutraj streljati postovke in kavke in ako bi se za vsako, v mestnem okraju ubito kavko dovolilo 10 kr. nagrade. Potem bi bila kmalu pregnana ta druhal in v Ljubljano bi se zopet vrnil ptiči ter s svojim ljubkim žvrgolenjem razveselili starce in mlade.

(Splašen konj.) Dne 9. t. m. ob polu 8. uri splašil se je na Karlovski cesti v Ljubljani konj posestnika A. Jesiha iz Hradeckega Vasi in dirjal čez Dolenjski most proti domu. Na Dolenjski cesti zavil je pri mitniški baraki proti domači cesti in zdajci je z vozom z vso silo treščil ob hišo št. 1, da je hlapec pal ž njega, konj pa se je strgal od ojnice verige in dirjal kot besen proti

domu. Fant se je malo pobil; vsled sunka pa so se v pritličju omenjene hiše pobile tri šipe. Da se je vse to zgodilo pet minut kasneje, ko je došel baš tovorni vlak, bila bi nesreča tem večja.

(Nepreviden voznik.) Miha Selan, hlapec v predilnici v Ljubljani, povozil je dne 9. aprila v Streliških ulicah dve in pol leta starega dečka Jakoba Tomca, sina hišnega posestnika Josipa Tomca v Streliških ulicah št. 14. Deček, ki je bil brez varuha na cesti, je na levi nogi poškodovan.

(Nesreča v rudniku.) V idrijskem rudniku se je dne 7. t. m. ponesrečil Franc Šinkovec iz Spodnje Kanomlje. Ob glavo zadet, obležal je takoj mrtev.

(Oče in sin.) Janez Šenica je živel v vednem prepiru s svojim nezakonskim sinom Janezom Klemenč čem. Pred kratkim našli so ljudje Klemenčiča blizu Brezovice težko ranjenega. Klemenčič je povedal, da je bil šel z z očetom — krast, na potu pa ga je bil oče v hrbet ustrelil. Klemenčiča so prepeljali v bolnico, očeta pa izročili sodišču.

(Obesil) se je dne 6. aprila štiridesetletni samec Jožef Javornik iz Zgornje Slivnice pri Grosupljah najbrž v pijanosti.

(Poskušeni samomor v ječi.) Janez Kranjec je bil te dni v Celji zaradi umora, požiga in raznih tatvin obsojen na smrt. V ječi je poskusil končati si življenje. Prerezal si je trebuh in se nevarno ranil, vendar ni dvoma, da okrevi. Kranjec je pri preiskavi vse tajil, sedaj pa priznal storjena hudodelstva.

(Roparski umor) se je zgodil pred kratkim blizu Ptuja. Neznani lopov je napadel 63letno vdovo Pinterič v njeni hišici, kjer je prodajala tobak in kruh, jo zadavil z rokama, jej iztrgal uhana iz ušes in pobral, kar je sicer še dobil pri umorjeni ženi in v njeni hiši. Doslej se ni posrečilo priti drznemu tolovaju na sled.

(Predrzen tat.) V noči od 6. na 7. t. m. je neznani tat v hiši Mesojedca na Brodu pri Logatcu iz skrinje kradel, ter Jak. Mesojedca, ki ga je zasačil, z nožem hudo ranil. Mesojedec pa je iztrgal tatu nož in ga baje po obrazu in po rokah znatno ranil, kar dokazuje krvav sled, ki ga je pustil tat za Čevskim gričem do ceste proti Rovtam. Pri tej cesti se sled popolnoma izgubi in se ne ve, je-li tat šel čez polje proti Vrhniki ali ob cesti proti Rovtam. Domnevati je, da se je tat skrivil, bodisi v kako hišo, bodisi v goščavi. Vsekako ga bode lahko spoznati na ranah po obrazu, in ker nedvomno leži bolan. Tudi je tat močne postave, več se o njem ne ve. Ker je imel nož z nožnico, je prav lahko mogoče, da je cigan. Prebivalstvo se pozivlja, da vsakega, o katerem poišče, da je ranjen, takoj naznani oblastni; slavna županstva izvolijo ta poziv razširiti mej prebivalstvo, častita duhovščina se naprosi, da opozoruje eventuelno s prižnice na to, da je v interesu javne sigurnosti, da se predrzen tat izroči zasluženi kazni.

(Samomor.) 48letna Marija Rožnik je pretečeni teden v noči od torka na sredo, ne da bi se bila oblekla, zapustila skrivaj svoje stanovanje pri Kranju in šla v Savo, kjer so ljudje drugi dan našli njeno truplo. Samomorilka je bila umobolna.

(Izpred sodišča.) Josip Perme in nekateri drugi fantje iz Udja so nedavno tega zložili 1 gld. 25 kr. in poslali dva fanta v Šentjur kupiti žganja. Fanta sta kupila žganja mu prilila vode in ga nesla v Udje. Šentjurski fantje so bili tisti dan „na preži“. Videli so z žganjem odhajajoča fanta in se polakomnili žganja. Napadli so žganje noseča fanta in jima s sio vzeli dotični sodček. S tem so fantje, ki so vsi iz premožnih hiš, storili prav za prav hudodelstvo ropa, vendar jih je državno pravdnistvo tožilo le radi tatvine, okrajno sodišče je pa obsodilo vsacega na jeden mesec v zapor. — Predrznost nekaterih ljudi je res velika. To se je nedavno izkazalo pri okrajnem za mesto delegovanem sodišču. Neka ženska je bila pri obravnavi očitala svoji nasprotnici, da krade premog iz kleti in obdolžena ženska je seveda takoj tožila zaradi žaljenja na časti. Pri obravnavi je kazenski sodnik izkušal ženski z lepa spraviti in jima je prigovarjal, naj se poravnata. Ali tožiteljica ni hotela odnehati nego javkala: „Oh, tako žaljenje! Moja čast! Naj se zgodi po postavi!“ In zgodilo se je. Obtoženka je nastopila dokaz resnice in ga sijajno dognala, tako, da jo je sodišče oprostilo, akte pa odstopilo državnemu pravdnistvu, da postopa proti rahločutni tožiteljici radi tatvine.

(Povozil) je dne 4. aprila predpoludne tovorni vlak pri Zidanem Mostu delavca Jakoba Peklarja in mu odtrgal desno nogo nad gležnjo. Ponesrečenec je bil pijan in je zašel na tir. Železniški zdravnik dr. Homan napravil mu je obvezo za silo in ga odposlal v bolnico v Celje.

(Usmrčenje roparskega morilca Pavla Fermeta.) Cesar je potrdil obsodbo c. kr. okrožnega kot porotnega sodišča v Celju, s katero je bil roparski morilec Pavel

Ferme obsojen na smrt na vešalih. Vsled tega je bil Ferme dne 13. aprila t. l., zjutraj ob 6. uri na dvorišči celjskega sodišča obešen. Ferme je storilec grozljivih umorov pri Trojanah in v vranskem okraju, svoj čas pa je služil kot hlapec v Ljubljani. Bil je tudi v preiskavi radi umora agenta Stedryja, ali krivda njegova se ni mogla dokazati. Ferme se je nekaj časa potem, ko je bil zaprt, delal blaznega, da uteče zasluženi kazni, a ni se mu posrečilo, ker so zdravniki izjavili, da se le dela blaznega.

(Cigansko čarodejstvo.) Slovenski „Rokovnjači“, ki so se pred sto leti potepali po Kranjskem in živeli večinoma v Črnem grabnu, so se baje posluževali pri svojih čarodejstvih ročic novorojenih otrok. Hrvatski cigani pa so iznašli novo čarovno sredstvo. 21. m. m. so namreč našli na nekem pokopališču odprt grob. Dete, pokopano ondi že leto dni, je imelo razklano glavo in črepinjo prazno možganov. Preiskava je dokazala, da sta odkopali gomilo dve ciganki, Rajka in Mila Radosavljevič, iz Bošnjaka ter dali otroške možgane neki Bari Jelić, ki je napravila iz možgan „čarodejno sredstvo“. To je hotela zamešati v jed ljubici svojega sina, misleč, da ga poslej ne bo ljubila več. Ljubica je bila namreč broma in uboga. Nu, cigansko sredstvo je pomotoma zavžila ljubčina mati ter smrtno nevarno obolela. Ciganki in Baro Jelić so na to takoj zaprli.

(Doktorjem zdravilstva) je bila na dunajskem vseučilišču proglašena baronica Gabrijela pl. Possanner-Ehrenthal, hči svoječasnega finančnega ravnatelja v Ljubljani. To je prvič, da je ženska na avstrijskem vseučilišču zadobila doktorsko dostojanstvo. Gospodičina Possanner izvršila je svoje študije na dunajski akademski gimnaziji in je potem v Curihu študirala zdravilstvo, je tudi zadobila doktorstvo, ker pa v Avstriji ni veljavno, morala je na Dunaju prebiti še jedenkrat vse stroge izpite, da je zadobila doktorsko dostojanstvo.

(Družbo morilk.) katera je svoje sorodnike vpisovala v pogrebna društva in jih potem spravljala s sveta, da je dobila od društev običajno podporo, je policija zdaj zasledila tudi v Miskolcu na Ogerskem. Zaprla je 7 žensk, katere imajo 23 umorov na vesti.

(Premetena tatvina) se je zgodila v budimpeštanski galeriji slik. Tatovi so v času, ko se je v galeriji mudilo kacic 20 oseb, vzeli dve sliki, vredni 15.000 gld. iz okvirov, ju nadomestili z ničvrednimi barvotiski in s svojim plenom srečno izbežali. Ta tatvina obuja velikansko začudenje, posebno ker je prav neumljivo, kako so mogli tatovi vzeti slike iz okvirov in jih nadomestiti z ničvrednimi barvotiski, natančno primerjenimi okviri, ko je bilo toliko ljudi v galeriji. Nekateri poznavalci madjarske sprijenosti že vprašujejo: So li slike sploh zunanji tatovi ukradli.

(Žalosten konec.) Na dubu bolni pekovski mojster Mihael Gašpa v Koložu na Ogerskem si je na strašen način končal življenje. Polil si je obleko s petrolejem, se zakopal v seno, katero je imel v skednju in seno zažgal. Rešilni poskusi so bili seveda brez uspeha.

(Umor na železnici.) V zapadni Pruski, blizu postaje Luškovsko, našel je železniški paznik truplo učitelja Grütterja. Dognalo se je, da se je bil Grütter v kupeji sprl s svojimi sopotniki, kateri so ga zadavili in vrgli skozi okno. Povod prepiru mej njim in popotniki je bila politika.

(Oče kot sodnik in krvnik svoje hčere.) Tapetar Lampare v Parizu ustrelil je svojo 17letno hčer, ker se je bila vdala nenravnemu življenju in potem pognal sam sebi kroglo v glavo. Ker se je slabo zadel, vzel je britev in si prerezal vrat.

(Najmočnejši pisatelj) na svetu, Paolo Fambri, je minoli teden umrl. Dasi je spisal marsikaj, mej drugim tudi izvrstno veseloigro, omenjajo vsi njegovi nekrologi skoro le njegovo velikansko telesno moč. V Florenci je pri neki skupščini lastnoročno sam pometal iz lokala vse prisotnike. V Turinu je ustavil dva splašena in vprežena konja z desnico s toliko silo, da sta oba konja padla na kolena. Kot velikošolec v Padovi je snel za šalo velika vseučiliška vrata. Kot državni poslanec v Monte Citorio je pri nekem požaru utrl z ramo neka vrata, katerih požarna bramba ni mogla dovolj naglo razsekati. Ko ga je na potovanju po Siciliji napal razbojnik, udaril ga je pisatelj tako po glavi, da je razbojnik na tem umrl. Ko je bil pred 3 leti star 67 let, videl je v Benetkah, da neki delavec grdo ravna z nekim starcem. Tedaj je zgrabil surovega delavca ter ga pretepel tako, da je surovež jokaje prosil odpuščanja. Ta literarni Heraklej je bil sicer junaški vojak, a rabil je svoje grozne pesti le v obrambo in odvrnitev nesreč.

(Umor iz ljubosumnosti.) Neka lepa Italijanka, petindvajsetletna žena trgovca v Nici, je že nekaj časa opazala, da ji je mož nezvest. Hoteča se osvedočiti, začela je slediti vsak njegov korak in bila res kmalu na čistem, da jo mož vara. Kupila je zato revolver, nabila ga s petimi krogliami ter počakala soproga, ko se je vračal z ljubavnega sestanka. Ko je prišel, ga je ostro okarala. Ker pa ni kazal radi svojega greha nikakega kesanja, ustrelila je petkrat nanj ter ga smrtno ranila. Ko so prišli orožniki, hoteči Italijanko ukleniti, ustavile so se jim mnoge ženske, braneče nesrečno gospo z vso silo. Le po hudi borbi so orožniki razkropili braniteljice ter odvedli gospo v zapor.

(Novodoben Metuzalem.) V mehikanskem mestecu Quadalah je te dni umrl kmetovalec José Camprehe v častitljivi starosti 155 let. Pokojnik je bil rojen v Valadolidu na Španskem l. 1742. Že kot mlad deček se je s svojim starišem izselil v Mehiko. Vse žive dni je živel jako zmerno in ni bil ne jedenkrat bolan.

Važen korak goriških Slovencev.

„Soča“ piše: „Veliko trgovcev in odjemnikov na deželi je že odpovedalo sleherno zvezo z raznimi laškimi trgovci v Gorici. Že to je mnogo Lahonov prestrašilo; toda tolažijo se, češ, ščavi so ovce, jutri že pozabijo na današnjo jezo. In zares se nadejajo naši laški protivniki, da ostanejo brez posledic vsi škandali, katere so počenjali proti nam. Nadejajo se, da bodo naši rojaki na deželi še dalje nosili svoje novce goriškim Lahonom, da bodo ti toliko lažje psovali, zmerjali, plувali, napadali, žalili Slovence v goriškem mestu. Toda sedaj so se varali, in čas je, da so se varali! Doslej je le majhen del Slovencev na deželi odpovedal Lahonom vsako zvezo, toda v teku pol leta bo pretrgana vsaka zveza mej Slovenci in našimi zagrizeni nasprotniki. To se zgodi, ker se mora zgoditi, ako Slovenci nočemo biti pred celim svetom v posmeh. In da se to tudi res zgodi, nam je porok vesela novica, katero moramo naznaniti. Snuje se namreč „Obrtno in trgovsko društvo“ za celo deželo, a sedež mu bo v Gorici. Društvo bo imelo svojo posojilnico po načinu italijanske „kooperative“. Ker je nad 1000 slovenskih obrtnikov in trgovcev v deželi, a bodo vsi udje novega društva, tedaj bode tudi posojilnica razpolagala z dovoljnimi svotami denarja. S tem denarjem se bodo dajala posojila obrtnikom, ki se bodisi hočejo še le ustanoviti, ki se hočejo rešiti iz laških rok, ali da hočejo razširiti svoj obrt. To bo torej silno važen delokrog novega društva. Ali še važejši bo drugi del društvenega delovanja. Tu bodo morali biti združeni vsi slovenski trgovci in obrtniki. Prva in glavna dolžnost vseh članov pa bo, da se bodo mejsebojno podpirali. Osrednji odbor bo toraj moral sestaviti popoln imenik članov in razdeliti jih po raznih strokah. Ako ne bo dovolj trgovcev in obrtnikov jedne ali druge stroke, bo naloga društvenega vodstva, da jih preskrbi. V Gorici imamo Slovenci na primer dovolj čevljarjev, krojačev, mizarjev, zidarjev, ko-

vačev, gostilničarjev, trgovcev z jestvinami, tobakarnerjev, pekov, zalog piva, vina, moke, soli, žito itd. Vsi člani iz cele dežele se bodo morali posluževati pri njih. Ko se le to izvrši, bodo nasprotniki že debelo gledali; videli bodo, da Slovenci nismo več ovce, tudi ne več potrpežljivi osli, ki se pustimo pobijati, marveč resni in odločni možje, ki vemo, kaj hočemo. Pogrešamo le še velike zaloge kolonijalnega blaga, večje štacune z železjem, mirolilnice ali drogerije, brivcev in še par malih obrtnikov. Naloga novega društva bo torej, da nam te na jeden ali drug način preskrbi. Ali prva in glavna naloga nam pa bodi, da se najprej združimo v tako društvo; potem nam bodo narodni trgovci in obrtniki sami rasli kakor gobe po dežju, kajti videli bodo, da se jim ni bati za prihodnost. Mi smo trdno uverjeni, da bo novo društvo v nekaj tednih že poslovalo, na kar opozarjamo vse rodoljube na deželi. V nekaterih krajih so se že osnovali agitacijski odbori, ki skrbijo za kontrolo, kje kupuje ta ali oni svoje blago. To jo prav, le tako naprej! Prosimo pa, naj bi se oglasili rodoljubi iz cele dežele, ki hote na roko iti novemu društvu v Gorici; društvo bo potrebovalo zanesljivih, delavnih in razumnih poverjenikov po deželi. V kratkem bomo mogli že kaj več poročati o novem društvu, kajti odbor 18 gospodov izdeluje že pravila in zbira že potrebno gradivo za razumen in premišljen začetek tako važnega delovanja. Ali tudi to, kar smo povedali, razveseli naše rojake na deželi, ki že povprašujejo, ali ne uprizorimo nič uspešnega delovanja proti lahonski šopirnosti in zagrizenosti?! — Rodoljubi, ostanite vedno jednaki in — prihodnost bo naša! Le na delo! Tak bodi naš odgovor na vsa sramočenja in žaljenja! Čemu se bomo jezili in razlivali si žolč, kar bi škodilo našemu zdravju, — izpraznimo raje zagrizencem želodec, da jih mine vsa volja do izzivanja in škandaloznih demonstracij! Evo naš prvi korak! Na delo, na delo!

 Prihodnja številka „RODOLJUBA“ izide dne 1. maja 1897.

Deloljubne osebe

povsod

katere iščejo trajni denarni zaslužek

naj pismeno povprašujejo pod „Zukunftsversorge“ Gradec, poste restante.

Kdo pije
Kathreiner-
 Kneippovo sladno kavo?
Vsak
 kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
 ostati in si kaj prihraniti.

Lekarna „pri Mariji Pomagaj“ v Ljubljani.

 Novo urejena

lekarna „pri Mariji Pomagaj“

M. Leusteka, Resljeva cesta št. 1

po.eg mesarskega mosta v Ljubljani

priporoča gospodarjem in kmetovalcem - živinorejcem

izvrstni redilni prah za živino

konje, govedo in prašiče

jeden zavojček z rab. navodom 30 kr., dvakrat toliko 50 kr.

Velika zaloga vseh preizkušenih, izborna delujočih domačih zdravil, katera se po časnikih in cenikih priporočajo kot izvrstna sredstva proti raznim boleznim. — Razpošilja se vsak dan dvakrat s pošto.

Resljeva cesta št. 1 poleg mesarskega mostu.

Loterijske srečke.

Dunaj, dné 3. aprila:	83,	25,	27,	33,	1.
Trst, dné 10. aprila:	21,	9,	49,	40,	50.
Gradec, dné 3. aprila:	9,	36,	52,	69,	23.
Praga, dné 14. aprila:	12,	82,	89,	52,	88.
Linc, dné 10. aprila:	81,	83,	42,	31,	1.
Brno, dné 7. aprila:	22,	37,	63,	69,	27.

Tržne cene v Ljubljani

14. aprila 1897.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	20	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež, „	6	—	Surovo maslo, „	1	06
Ječmen, „	5	50	Jajce, jedno „	—	2
Oves, „	6	20	Mleko, liter „	—	10
Ajda, „	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	7	—	Telečje „	—	62
Koruza, „	5	—	Svinjsko „	—	66
Krompir, „	2	—	Koštrunovo „	—	40
Leča, „	12	—	Pisaneč „	—	55
Grah, „	13	—	Golob „	—	18
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kilo „	2	40
Maslo, kgr.	1	06	Slama, „	2	10
Mast, „	70	—	Drva trda, 4 metr.	6	30
Špeh svež „	64	—	„ mehka, 4 „	4	50

Vizitnice

priporoča „Národna Tiskarna“.

Peter Keršič
izdelovalec vozov

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

izdeluje in ima tudi v zalogi

raznovrstne vozove, štajerske
bagerle, na pol pokrite kočije,
Landauerje, tovarne vozove itd.

Dr. M. Pirc

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno
v Ljubljani, Gospodske ulice št. 4
I. nadstropje, na levo.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dožnikov
Ljubljana, Mestni trg 15